

Handläggare
Holm Kjell

Datum
2013-05-22

Diarienummer
NHO-2013-0076.33

Nämnden för hälsa och omsorg

Motion av Malena Ranch (MP) om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala län

Förslag till beslut

Nämnden för hälsa och omsorg föreslås besluta

att avge yttrande till kommunstyrelsen enligt förslag

Ärendet

Kommunstyrelsen hemställer om nämndens yttrande i rubricerat ärende. Av yttrandet framgår att NHO 2011 i yttrande till Socialdepartementet uttalat att Uppsala kommun "välkomnar förslaget att ta bort kravet att varje enskild kommun måste samtycka till landstingens sprututbytesverksamhet inom kommunen". Dock har kommunfullmäktige i januari 2007 bifallit en motion som att ej införa sprututbytesprogram i Uppsala kommun. Med stöd av kommunfullmäktiges beslut föreslås motionen avstyrkas av nämnden.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Inga-Lill Björklund
direktör

Ny Bilaga 1

Handläggare
Kjell HolmDatum
2013-06-13Diarienummer
NHO-2013-0076.33

Kommunstyrelsen

Yttrande med anledning av motion i kommunfullmäktige av Malena Ranch (MP) om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala län.

Nämnden för hälsa och omsorg har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade motion.

Sprututbytesverksamhet startade i Malmö 1986 och året efter i Lund. Fram till 2006 tilläts inga ytterligare verksamheter starta i Sverige. Sedan 1 juli 2006 ger lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler alla landsting möjlighet att bedriva sprututbytesverksamhet om tillstånd beviljas av socialstyrelsen. 2010 startade sprututbytesverksamhet i Helsingborg och 2012 i Kalmar. Under april månad i år startade sprututbytesverksamhet vid S:t Görans sjukhus i Stockholm.

Förutsättningen för att socialstyrelsen ska bifalla ett landstings ansökan om sprututbyte är att ansökan ska innehålla ett beslut av vilket det framgår att kommunen eller kommunerna där verksamheten skall bedrivas har biträtt ansökan. Vidare ska ansökan innehålla uppgiften om att samråd har ägt rum med samtliga kommuner inom det landsting där verksamheten skall bedrivas.

I missbruksutredningens slutbetänkande "Bättre insatser vid missbruk och beroende" (SOU 2011:35) föreslås att detta komplicerade förhållande undanröjs. Utredningens förslag är att sprututbytesverksamhet vid injektionsmissbruk ska vara tillgängligt i hela landet där det föreligger ett behov av sådan verksamhet i syfte att minska riskbeteende och smittspridning, samt motivera personer med injektionsmissbruk till behandling. Landstingen ska självständigt kunna ansöka om tillstånd för att bedriva sprututbytesverksamhet.

Med andra ord föreslår missbruksutredningen att det kommunala vetot gentemot landstinget avskaffas.

I det yttrande till Socialdepartementet Nämnden för vuxna med funktionshinder avgav 2011-09-28 rörande missbruksutredningen framgår att "Uppsala kommun välkomnar förslaget att ta bort kravet att varje enskild kommun måste samtycka till landstingens sprututbytesverksamhet inom kommunen. Förslaget innebär att landstingens ansvar för smittskyddsarbete förtydligas och underlättar för införandet av sprututbytesverksamhet."

Dock är missbruksutredningens förslag till lagändring inte genomfört i dagsläget och Regeringen har i sin proposition (mars 2013) avstått från att ta med förslaget om att avskaffa det kommunala vetot ej heller överföra ansvaret för missbruksvården till landstinget.

Nämnden anser alltså att Uppsala kommun ej skall medverka till införande av sprututbyte i Uppsala.

Nämnden föreslår därför att motionen avslås

Nämnden för hälsa och omsorg

Stig Rådahl
Ordförande

Annie Arkebäck-Morén
sekreterare

Handläggare
Holmgren Ulla

Datum
2013-03-27

Diarienummer
KSN-2013-0509

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2013 -03- 28	
Diarienumr. KSN-2013-0509	
51	Aktbil. 2

Nämnden för hälsa och omsorg

Remiss: Motion av Malena Ranch (MP) om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala län

Kommunstyrelsen hemställer om yttrande i rubricerade ärende.

Upplysningar kan fås av ovan angiven handläggare.

Yttrandet ska ha inkommit till **registrator, kommunledningskontoret, senast: 1 augusti 2013**

Nämnderna har att beakta kommunalekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens diarienummer ska **alltid** anges när yttrandet lämnas.

Med vänlig hälsning

Per Davidsson
kanslichef
kommunledningskontoret

Motion till Uppsala kommunfullmäktige**Möjliggör sprututbyte i Uppsala län**

Ink. 2013-03-21

Diarient. KSN-2013-0509

51 Arkbil. 1

Sedan 2006 har svenska landsting möjlighet att införa sprututbytesprogram som en smittskyddsåtgärd. Fram till nyligen fanns det bara sådana i Lund och Malmö, som å sin sida har haft sprututbytesverksamhet sedan slutet av 1980-talet. Nyligen fattade Stockholm och Kalmar beslut om att införa sprututbytesprogram.

Sprututbyte är inte en narkotikapolitisk åtgärd, utan en smittskydds- och hälsoåtgärd för en grupp som har hög risk att smittas av svåra kroniska sjukdomar som hiv och hepatit. Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet och Folkhälsoinstitutet menar att både svenska och internationella erfarenheter pekar på att välskötta sprututbytesprogram har dokumenterat positiva effekter. Samtidigt slår studier fast att sprututbytesprogram inte bidrar till en mer liberal narkotikapolitik. Det gör att aktörer som WHO och FN:s hiv-program UNAIDS rekommenderar dem som en effektiv metod för att minska smittspridning.

En jämförelse mellan landsting visar att i Region Skåne har endast enstaka fall av hiv upptäckts under perioden 2000-2008. Där finns inte heller någon inhemsk spridning av hiv. I Stockholms läns landsting sprids hiv bland injektionsmissbrukare sedan mitten av 1980-talet. Under 2000-talet har det i genomsnitt rapporterats ett 20-tal nya hiv-fall om året.

Socialstyrelsens föreskrifter ställer krav på att sprututbyte endast får förekomma som en del av en bredare verksamhet som riktar sig till missbrukare. I samband med sprututbytesverksamheten ska det exempelvis finnas hälsorådgivning av läkare, motiverande samtal, test och vaccinationer. Verksamheten ska ha en dörr öppen mot vård och behandling och motivera patienterna till drogfrihet.

I landstingets egen översyn av missbruks- och beroendevården (2012) slår man fast: "Ett införande av sprututbytesverksamhet i landstinget skulle ligga i linje med den utveckling och strävan som i denna översyn beskrivs genom syra länet missbruks- och beroendevård. (...) Att till dessa personer erbjuda en sprututbytesverksamhet som innefattar erbjudandet om hjälp och behandling, kan förhindra att situationen förvärras av ytterligare sjukdomar".

Idag har landsting möjlighet att ansöka till Socialstyrelsen om att starta sprututbytesverksamhet. Även den/de kommuner där verksamheten ska bedrivas måste biträda ansökan och samråd ska ha hållits med samtliga kommuner i landstinget. Idag har kommuner vetorätt mot att landsting inför sprututbyte (något som föreslås ändras i Missbruksutredningen SOU 2011:35 och som Uppsala kommun ställde sig positiva till i sitt remissvar).

Sverige har skrivit under internationella mål om att minska spridningen av hiv. För samhället innebär varje missbrukare som förhindras att smittas stora hälso- och samhällsekonomiska vinster. För individen handlar det om att även den som missbrukar ska ha rätt till en jämlik hälsovård.

Med hänvisning till detta yrkar jag:

att kommunfullmäktige ska ställa sig positiva till att biträda en ansökan om sprututbyte till Socialstyrelsen från landstinget i Uppsala län.

Uppsala den 20 mars 2013

Malena Ranch (MP)

